

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

23. června 2021

Možnosti podpory politik sociálního a dostupného bydlení na krajské úrovni

Spolupráce v rámci projektu „Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování“

Prezentující: Roman Matoušek, Pavel Vermach

Spolupráce: Anna Kunová

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura
pro sociální začleňování

Struktura prezentace

1. Shrnutí aktivit projektu a úkolů z předchozího jednání Platformy
2. Argumentář pro obce – sociální a dostupné bydlení
3. Nástroje bytové politiky, cílové skupiny
4. Agenda bydlení na úrovni kraje – aktuální stav a příležitosti
5. Diskuze

Představení projektu

- Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování
- Číslo projektu: CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191 Výzva OPZ 018 „Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ“
- Realizace projektu 1.1. 2020 – 31.12. 2020
- Příjemce: Ministerstvo pro místní rozvoj
- Partner s finanční účastí: Sdružení místních samospráv (systém AGIS)
- Partneři projektu: Královehradecký, Liberecký, Olomoucký kraj a město Chomutov

Smysl a cíle projektu

- Propojit realizátory politik (kraje, obce) s analytickými a strategickými kapacitami
- Podporovat politiky založené na důkazech (datech, analýzách,...) v tématech sociálního začleňování
- Navrhnout a uvést do praxe nové nástroje, politiky...
- Intenzivní využívání meziresortní spolupráce a sdílení dat
- Vytvoření sítě aktérů využívajících data a analýzy při řešení problémů sociálního vyloučení

Jaké aktivity v projektu probíhají?

- Vzhledem k pandemickým omezením doposud především v online podobě
- Setkání partnerů (diskuze o společných tématech)
- Vzdělávací akce (interdisciplinární spolupráce, strategické plánování, sociální podnikání)
- Příprava dat do systému AGIS (zpřístupnění veřejné správě a zveřejnění ve druhém pololetí), dílčí datové analýzy
- Vytváření archivu přepsaných výzkumných rozhovorů pro potřeby sekundární analýzy
- Příprava analýz a návrhů pro potřeby partnerů
- Sběr dat pro průběžnou evaluaci

Setkání Platformy 30.6. 2020

- Argumenty pro obce, aby byly aktivnější v zajišťování sociálního a dostupného bydlení
- Rozsah cílové skupiny pro sociální a dostupné bydlení
- Později získány další podněty pro společnou práci na jednáních se členy Rady KHK

Argumentář pro obce

- Kunová, A. (2021): Přínosy sociálního bydlení pro obce.
- Stručný dokument zaměřený na představení přínosů sociálního a dostupného bydlení z perspektivy (vedoucích představitelů) obcí
- Nejedná se o komplexní rozbor/“učebnici“ sociálního bydlení, ale o výběr dílčích témat relevantních pro rozhodování na obecní úrovni

Argumentář pro obce

- Tři základní zdroje informací:
- Rešerše výzkumů a evaluací v oblasti sociálního bydlení
- Databáze obcí s podpořenými sociálními byty (IROP, státní rozpočet, SFRB/SFPI)
- Telefonická a emailová komunikace se zástupci obcí (zejména) KHK s podpořenými byty (přímá zkušenost)

Argumentář pro obce

- Přínosy potvrzené analýzami, evaluacemi i výpověďmi představitelů obcí, které mají aktivity v oblasti bydlení:
- Efektivnější sociální práce (zaměstnanost a kvalita života obyvatel, přínosy aktivit také zaměstnanců obce)
- Sjednocení/nerozdělení rodin (udržení obyvatel v obci)
- Zdravý vývoj dětí (přesah do škol zřizovaných obcemi)
- Sousedské vztahy (soužití a kvalita života obyvatel)

Přehled nástrojů bytových politik

- Proč se věnovat dostupnosti bydlení?
- Na koho se zaměřit?
- **Jak problémy v bydlení řešit? Jaké nástroje využít?**
- Pracovní dokument – přehled nástrojů bytových politik v zemích s obdobnou ekonomickou a sociální situací
- Vychází z přehledových materiálů OECD, rešerše dalších zdrojů
- Přehled dílčích nástrojů a opatření (zejména na národní úrovni), kterými se státy snaží ovlivňovat bydlení
- Dále využito mj. v rámci přípravy Koncepce bydlení 2021+

Cílová skupina pro dostupné bydlení

- Probíhající odborná diskuze o operacionalizaci a vyčíslení počtu osob v „méně závažných“ kategoriích bytové nouze podle ETHOS (nejisté bydlení, nevhodné bydlení) jako rozšíření zmapovaných kategorií bez střechy a bez bytu
- Stigmatizovaný sociální systém - domácnosti často neznámé sociálním službám, ÚP, neziskovým organizacím
- Obtížně zachytitelné ve standardních výběrových šetřeních (1000 respondentů)
- Možnost využít rozsáhlé šetření EU SILC (každoročně, ČSÚ)

Cílová skupina pro dostupné bydlení

- Bydlení jako problém - Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2020 (Platforma pro sociální bydlení, Charita ČR, Lumos, Ostravská univerzita) finalizována v červnu 2021
- O příspěvek na bydlení žádá jen menšina domácností, které by na něj podle svých příjmů a výdajů měly nárok
- Kombinace nízkých příjmů do mediánu, vyššího podílu nákladů na bydlení, nízkých finančních rezerv a subjektivně vnímaných problémů s hospodařením se týká asi milionu osob

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agenda bydlení na úrovni kraje – aktuální stav a příležitosti

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura
pro sociální začleňování

Geneze vzniku

- Prosince 2020 – online setkání s náměstkyní KHK pro sociální věci Martinou Berdychovou, představení projektu a běžících aktivit
- Dotaz paní náměstkyně na možnosti kraje při zajišťování bydlení ve vlastní režii a možnost využít pro to objekty ve svém majetku (např. zrušené středoškolské internáty)
- Další aktivity projektového týmu

Má (Královehradecký) kraj bytovou politiku?

- Rychlá odpověď: nemá
- Kompetenční zákon, zákon o krajích, zákon o obcích - nebyla kraji oblast bydlení svěřena do přenesené ani samostatné působnosti
- Samostatná působnost kraje by neměla narušovat výkon samostatné působnosti obcí

Má (Královehradecký) kraj bytovou agendu?

- Provokativní odpověď: krajská bytová agenda již řadu let existuje, jen jí tak neříkáme
- Pro některé domácnosti kraj přímo poskytuje bydlení
- Některým domácnostem zajišťuje bydlení či ubytování nepřímo podporou aktivit NNO, obcí

Má (Královehradecký) kraj bytovou agendu?

- Financování pobytových sociálních služeb (krizové bydlení, bydlení pro seniory a zdravotně postižené), zřizovatel dětských domovů
- Správa majetku kraje včetně bytových a rodinných domů nebo bytů v nebytových objektech (typicky v rámci příspěvkových organizací kraje)
- Zajišťování ubytování pro studenty středních škol
- Činnost Platformy pro dostupné bydlení, podpora obcím na přípravu investičních projektů (mohou být i v oblasti bydlení)

Má (Královehradecký) kraj bytovou agendu?

- *„Když něco vypadá, plave a kváká jako kachna, bude to patrně kachna.“*
- Pojmenování již zajišťovaných aktivit jako bytová politika – možnost vést diskuzi o jejich cílech, rozsahu, nástrojích, vazbě na aktivity státu, obcí, neziskových organizací atd.
- Kraj v bydlení nezačíná od nuly

Krajská bytová agenda: proč a jak dál?

- Proč:
 - Problémy dostupnosti bydlení v kraji (sociální, regionální)
 - Poptávka obcí po větší aktivitě kraje (dotazník)
- Jak:
 - Pomoc obcím, MAS nebo NNO se zajištěním bydlení
 - Využití majetku kraje pro bydlení (budovy, pozemky)
 - Získávání externích zdrojů na podporu bydlení

